

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології

Г. Ф. Морошкіна

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 202__

**ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО КРАЇН ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки бакалавра
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності:

035.05 Германські мови та літератури (переклад включно)

освітньо-професійна програма:

Мова і література (англійська)

Укладач: Козлова Т. О., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри
англійської філології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології

Ухвалено науково-методичною радою
факультету _____

Протокол № 5 від “09” грудня 2020 р.
Завідувач кафедри

Протокол № 5 від “30” грудня 2020 р.
Голова науково-методичної ради
факультету _____

(підпис) С. М. Єнікєєва
(ініціали, прізвище)

(підпис) О. А. Каніболоцька
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

Погоджено з навчальною лабораторією
інформаційного забезпечення освітнього
процесу

(підпис) _____
(ініціали, прізвище)

(підпис) _____
(ініціали, прізвище)

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Спеціальність 035 Філологія	Загальна кількість годин – 90	Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська		2-й	1 -й
Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська)	*Змістових модулів – 4	Лекції	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 12	16 год.	6 год.
		Практичні	
		16 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	84 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік (о/д ф.); іспит (з/д ф.)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови (англійської)» є засвоєння знань про основні тенденції розвитку і функціонування англомовної спільноти, базисних соціальних й політичних інститутів, системи культурних цінностей та світоглядних орієнтирів, а також формування країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенції, необхідної для професійного володіння англійською мовою, її застосування в якості засобу міжкультурної комунікації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови (англійської)» є:

- вивчити мовні й країнознавчі реалії країн, мова яких вивчається, з метою подальшого їх застосування в ситуаціях міжкультурного спілкування і професійній діяльності;

- поглибити знання про історичну, культурну та соціальну дійсність англомовних країн (Великої Британії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії);

- сформулювати уявлення про корелятивні зв'язки в розвитку мовної та культурної систем;

- проаналізувати тенденції розвитку англійської мови у поліетнічну систему та мову міжнародного спілкування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p><i>Програмні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та методики навчання в процесі професійної діяльності або навчання; - ЗК 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; - ЗК 8. Здатність спілкуватися першою та другою іноземними мовами у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземними мовами. - ЗК 9. Усвідомлена повага до різноманіття культур. - СК (СФК, СПК) 4. Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію. - СК (СФК, СПК) 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - РНЗн 4. Знати базові відомості про фізичну, економічну географію країн, мова яких вивчається, про їх політичний устрій, соціально-культурні особливості, традиції, звичаї, норми поведінки, мовленнєвий і діловий етикет; - РНЗн 7. Знати основні методи обробки інформації: добору необхідної інформації з різних джерел, її критичного аналізу й інтерпретації, впорядкування, класифікації й систематизації; - РНУ 7. Вміти використовувати іноземні мови для організації ефективної міжкультурної комунікації; - РНУ 15. Вміти співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо; - РНЗЗ 6. Розв'язувати задачі, пов'язані із мовленнєвим кодом; володіти принципами міжкультурної комунікації; знаходити оптимальну форму передачі змісту думки; - РНЗЗ 7. Виявити сутність та особливості іншомовної комунікації, характер взаємодії комунікантів під час іншомовного спілкування; здійснювати міжкультурну комунікацію засобами мовленнєвої та немовленнєвої 	<p><i>Методи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - наочні методи (схеми, моделі); - словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником) ; - практичні методи (творчі завдання, розробка проектів, кейси); - логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації); - проблемно-пошукові методи (репродуктивні); - метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів); - методи контролю і самоконтролю: усний, письмовий, програмований, практичний; - самостійно-пошукові методи: індивідуальна робота, практична робота. <p><i>Контрольні заходи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - захист групових проектів;

<p>поведінки носіїв мови у певних ситуаціях спілкування з метою досягнення взаєморозуміння згідно із соціальним статусом, соціальною роллю комунікаторів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - РНК 9. Вміти адекватно презентувати актуальну мовну та мовознавчу інформацію та роз'яснювати інокультурні реалії на основі розуміння понять, підстав, принципів і форм організації дискурсів різного типу; - РНК 10. Вміти оперувати системою лінгвокраїнознавчих понять, релевантних для культури, мова якої вивчається; - РНАіВ 3. Здатність ефективно і результативно працювати в команді (групі, колективі) з метою реалізації навчальних і професійних завдань; - РНАіВ 4. Уміння мислити евристично, самостійно. Здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, до генерування нових ідей; - РНАіВ 5. Здатність застосовувати соціокультурні знання про країну мови, що вивчається, з метою здійснення успішної іншомовної комунікації та переробки інформації іноземними мовами; - РНАіВ 16. Вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень. 	<ul style="list-style-type: none"> - індивідуальне завдання (ІЗ); - залік.
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови (англійської)» гармонізує з фаховими дисциплінами (історія англійської мови, стилістика, лексикологія, вступ до германського мовознавства, зарубіжна література) та дисциплінами загального гуманітарного спрямування (культурологія, релігієзнавство, етнологія).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Соціокультурні чинники розвитку поліетнічної англійської мови

Основні регіони розповсюдження англійської мови. Типологія сучасних форм існування англійської мови. Статус англійської мови в різних країнах світу. Роль та значення англійської мови. Національні варіанти англійської мови та їх кодифікація.

Стародавня Британія. Доісторичні відомості про Британські острови (культури іберійців та кельтів). Римський період.

Територіальна та соціокультурна диференціація англійської мови. Англійська мова в південній та північній півкулях. Континентальні і заокеанські варіанти. Літературний стандарт, діалект, акцент (RP). Історичні варіанти англійської мови. Піджини, креоли.

Змістовий модуль 2

Історія та культура Великої Британії

Британія протягом англо-саксонського та скандинавського завоювань. Германські племена. Культурно-історичні умови виникнення власних назв – *England, Anglia, Britain, London, Albion*. Король Артур та період християнізації. Основні письмові пам'ятки стародавньої Британії – *Beowulf, Anglo-Saxon Chronicles, Old English Riddles*. Історія англійського народу Беди Превелебного. Феодална Англія 8 ст. Король Альфред. Скандинавський період (завоювання вікінгів). Розвиток держави під час правління короля Альфреда: переклад латинських текстів, укладання законів. Король Едвард.

Географія, природа та національна символіка Великої Британії. Основні відомості про країну. Географічне розташування, природа, економіка, національна атрибутика, автохтонна культура, традиції та свята. Відображення особливостей географічного та етнокультурного середовища в лексиці британського національного варіанту англійської мови.

Змістовий модуль 3

Середньовічна Британія та завоювання Нового Світу

Нормандське завоювання і період феодалізму в Англії. Нормандський період (Вільгельм-завойовник. Вплив нормандської культури. Перерозподіл соціальної функції мови: Англія як тримовна держава. Співвідношення між латиною, французькою та англійською мовами.) Формування нації у 12–14 ст. (Династія *Plantagenet*. Походи короля Ричарда I. Велика Хартія. Генріх III. Перші університети. Активізація національного руху. Перший парламент. Громадянська війна. Сторічна війна. Епідемія чуми. Повстання селян. Відродження престижу англійської мови. Війна троянд).

Новий світ і розповсюдження англійської мови. Кінець Середньовіччя та феодалізму. Розквіт науки та мистецтва. Пожвавлення міжнародних відносин. Генріх VIII. Англійська церква. Протестантизм та католицизм. Єлизаветинська доба. Новий Світ. Перші поселення в Вірджинії та в Канаді. Транспортування англосаксонської культури до південної півкулі. Олівер Кромвель. Пуританський рух. Реставрація. Втрата американських колоній. Квебек. Правління королеви Вікторії.

Географія, природа та національна символіка Сполучених Штатів Америки і Канади. Основні відомості про країни. Географічне розташування, природа, економіка, національна атрибутика, автохтонна культура, традиції та свята. Відображення особливостей географічного та етнокультурного середовища в лексиці американського і канадського національних варіантів англійської мови.

Змістовий модуль 4

Англомовні країни південної півкулі та глобальний статус англійської мови

Англійська мова як глобальна лінгва-франка. Теорії моногенеза. Поняття світової мови. Англійська мова як глобальна лінгва-франка. Поняття *Global English, European English, Transatlantic English, English as a Foreign Language*.

Географія, природа та національна символіка Австралії та Нової Зеландії. Основні відомості про країни. Географічне розташування, природа, економіка,

національна атрибутика, автохтонна культура, традиції та свята. Відображення особливостей географічного та етнокультурного середовища в лексичі австралійського і новозеландського національних варіантів англійської мови.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин		Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
			Усього годин		Лекційні заняття, год.		Практичні заняття, год.		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/д. ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	15	17	8	2	4	2	4	0	7	15	5	10	15
2	15	10	8	1	4	1	4	0	7	9	5	10	15
3	15	17	8	2	4	2	4	0	7	15	5	10	15
4	15	16	8	1	4	1	4	0	7	15	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	60	32	6	16	6	16	0	28	54	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль — залік	30								30	30	20	20	40
Загалом	90								100				

5. Теми лекційних занять

Змістовий модуль	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист.ф.
1	Основні регіони розповсюдження англійської мови	2	1
	Стародавня Британія	2	1
2	Британія протягом англо-саксонського та скандинавського завоювань	4	1
3	Нормандське завоювання і період феодалізму в Англії	2	1
	Новий світ і розповсюдження англійської мови	2	1
4	Англійська мова як глобальна лінгва-франка	4	1
Разом		16	6

6. Теми практичних занять

Змістовий модуль	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист.ф.
1	Територіальна та соціокультурна диференціація англійської мови	4	0
2	Географія, природа та національна символіка Великобританії	4	0
3	Географія, природа та національна символіка Сполучених Штатів Америки і Канади	4	0
4	Географія, природа та національна символіка Австралії та Нової Зеландії	4	0
Разом		16	0

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

Змістовий модуль	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	Тест 1 в системі Moodle	Соціокультурні чинники розвитку поліетнічної англійської мови	Тестові питання оцінюються «правильно/неправильно». Загальна кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	5
	Практичне завдання 1	Розв'язання проблемного питання чи ситуації, логічно пов'язаних з матеріалом теми (письмова / усна відповідь)	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
	Усне опитування впродовж аудиторних занять	Усна відповідь, участь в дискусії впродовж лекційних та практичних занять	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
Усього за ЗМ 1 контрольних заходів	3			15
2	Тест 2 в системі Moodle	Історія та культура Великої Британії	Тестові питання оцінюються «правильно/неправильно».	5

			Загальна кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	
	Практичне завдання 2	Розв'язання проблемного питання чи ситуації, логічно пов'язаних з матеріалом теми (письмова / усна відповідь)	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
	Усне опитування впродовж аудиторних занять	Усна відповідь, участь в дискусії впродовж лекційних та практичних занять	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
Усього за ЗМ 2 контрольних заходів	3			15
3	Тест 3 в системі Moodle	Середньовічна Британія та завоювання Нового Світу	Тестові питання оцінюються «правильно/неправильно». Загальна кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	5
	Практичне завдання 3	Розв'язання проблемного питання чи	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5	5

		ситуації, логічно пов'язаних з матеріалом теми (письмова / усна відповідь)	балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	
	Усне опитування впродовж аудиторних занять	Усна відповідь, участь в дискусії впродовж лекційних та практичних занять	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
Усього за ЗМ 3 контрольних заходів	3			15
4	Тест 4 в системі Moodle	Англомовні країни південної півкулі та глобальний статус англійської мови	Тестові питання оцінюються «правильно/неправильно». Загальна кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	5
	Практичне завдання 4	Розв'язання проблемного питання чи ситуації, логічно пов'язаних з матеріалом теми (письмова / усна відповідь)	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5

	Усне опитування впродовж аудиторних занять	Усна відповідь, участь в дискусії впродовж лекційних та практичних занять	Повна і правильна відповідь оцінюється у 5 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 4-3 бали; неповна і частково неправильна відповідь — у 2-1 бали	5
Усього за ЗМ 4 контрольних заходів	3			15
Усього за ЗМ 1—4 контрольних заходів	12			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Підсумковий контроль	Залік (очна/денна форма); Іспит (заочна/дист. форма)	Усна відповідь (2 питання)	Повна і правильна відповідь на кожне питання оцінюється у 10-9 балів; неповна або частково неправильна відповідь — у 8-6 балів; неповна і частково неправильна відповідь — 5-1 бали	20

	Індивідуальне завдання	ІЗ містить 2 складові: 1) укладання глосарію (5 термінів чи назв реалій), словника персоналій (5 персоналій) та переліку дат (5 важливих дат) до кожного змістового модуля; 2) участь у підготовці та презентації групового проекту за обраною темою	Перша складова ІЗ оцінюється у 8-2 бали залежно від повноти виконання (по 2 бали за 1 ЗМ; загалом 4 ЗМ × 2 бали = 8 балів). Друга складова ІЗ оцінюється у 12-0 балів. Максимальна кількість балів нараховується за розгорнуту, обґрунтовану і грамотну презентацію.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

- Гапонів О. Б., Возна М. О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни : підручник. Вид. 2-ге. Вінниця : Нова Книга, 2018. 352 с. URL : <http://www.tnu.in.ua/study/refs/d179/file1321664.html> (дата звернення: 13. 01. 2021).
- Дацька Т.О. Лінгвокраїнознавство Великої Британії. Конспект лекцій. Кіровоград: КДПУ, 2015. 26 с. URL : <https://www.twirpx.com/file/2750939/> (дата звернення: 13. 01. 2021).
- Козлова Т. О. Лінгвокраїнознавство країн першої іноземної мови (англійська): навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності “Філологія” освітньо-професійної програми “Мова і література (англійська)”. Запоріжжя : СТАТУС, 2017. 136 с.
- McDowall D. An Illustrated History of Britain. Edinburgh Gate, Harlow, Essex : Longman, 2006. 192 p. URL : <https://www.twirpx.com/file/219495/> (дата звернення: 25. 12. 2020).

Додаткова:

- Crystal D. English as a Global Language. Cambridge : CUP, 2013. 2nd ed. 212 p.
- Fisiak J. An Outline History of English: Vol 1. External History. Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2000. 174 p.

3. Halliday F. E. England. A Concise History. London : Hudson, 1999. 240 p.
4. Jenkins J. ELF at the gate. The Position of English as a Lingua Franca. *The European English messenger*. 2004. #13.2. P. 63-69.

Інформаційні ресурси:

1. Англо-русский лингвострановедческий словарь “Американа”. URL : http://www.rubricon.com/americana_1.asp (дата звернення: 25. 11. 2020).
2. Australia. Culture and Arts, etc. URL : <http://www.australia.gov.au/> (дата звернення: 15. 09. 2020).
3. Canada Facts: 34 Facts about Canada. URL : <http://www.factslides.com/s-Canada> (дата звернення: 05. 01. 2021).
4. Canada. Culture, history, etc. URL : <https://www.canada.ca/en/services/culture.html> (дата звернення: 12. 01. 2021).
5. English Speaking Countries. URL : http://www.xtec.cat/~ellach/English_speaking_countries.htm (дата звернення: 04. 10. 2020).
6. English-speaking countries. URL : <http://sweetlittlebox.blogspot.com/2011/02/blog-post.html> (дата звернення: 29. 12. 2020).
7. Meanings and origins of Australian words and idioms. Australian National Dictionary centre. Research School of Humanities & the Arts. ANU College of Arts & Social Sciences. 2017. URL : <http://andc.anu.edu.au/australian-words/meanings-origins/a> (дата звернення: 29. 12. 2020).
8. Nations in which English is an official language. URL : http://anthro.palomar.edu/language/English_speaking.htm (дата звернення: 25. 12. 2020).
9. Te Ara Encyclopedia of New Zealand. URL : <http://www.teara.govt.nz/en> (дата звернення: 25. 01. 2020).
10. *The Electronic World Atlas of Varieties of English*. URL : <http://ewave-atlas.org/languages> (дата звернення: 25. 12. 2020).
11. The Quiz of English Culture — English Culture and Custom: Fact- or Fiction. URL : <https://www.britannica.com/quiz/english-culture-and-custom-fact-or-fiction> (дата звернення: 5. 01. 2021)
12. Varieties of English. URL : http://the_english_dept.tripod.com/esc.html (дата звернення: 25. 02. 2021).
13. Window on Britain. An introduction to Britain (a video course). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Q7Aq50-fuZg> (дата звернення: 08. 11. 2020).